

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету
**«Сучасні виклики та напрями вдосконалення в
економічній та технічній наукових сферах»**
5 – 6 грудня 2023 р.

Запоріжжя
2023

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики та напрями вдосконалення в економічній та технічній наукових сферах» (5-6 грудня 2023 р., м. Запоріжжя) / за ред. Макаренка А. П., Меліхової Т. О. Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2023, 392 с.

В ході проведення конференції відбулось дискусійне обговорення результатів підготовки здобувачів вищої освіти для покращення змісту навчальних курсів освітніх програм, орієнтуючись на думку стейхолдерів (працівників НДЕКЦ, науковців та студентів ЗНУ та інших закладів вищої освіти).

Під час проведення конференції розглянуто наступні питання: сучасний розвиток економіки, організації та управління підприємствами; практичні засади розвитку менеджменту; теоретичні та практичні засади розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; математичні методи, моделі та інформаційні технології в сучасній економіці; сучасні напрями розвитку інженерії, науки та техніки; сучасні напрями розвитку банківської справи; гроші, фінанси і кредит; напрями оптимізації податкової системи; бюджетна система; правознавство; сучасна експертиза: економічна, юридична, будівельна, технічна.

Роєва О.С, Сідоров І.І. ТЕХНОЛОГІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ ПІДПРИЄМСТВ	112
Попова Г.В., Проскурін В.М., Хашабаєв Д.В. PR-ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЗАСОБИ ВПЛИВУ НА ЦІЛЬОВУ ГРОМАДСЬКІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ	114
Ткаленко В.М., Присяжна В.Ю., Духовна О.І., Луценко М.А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ	116
Козирод С. В. ОЛІГОПОЛІСТИЧНИЙ РИНОК ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ В УКРАЇНІ	118
Венгерська Н.С., Ворона Р.А. ТРЕНДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕЧЕЙ В «РОЗУМНІЙ» ЕКОНОМІЦІ	120
Шнурко А.М., Крамаренко С.І. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	122
Крутогорський Я.В., Ярова А.Л. РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ	125
Колоша В.П. ПОНЯТТЯ ТА МІСЦЕ МЕТОДУ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	127
Корж М.В., Марченко С.А. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	129
Корж М.В., Шкорин І.І. МАРКЕТИНГ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ	131
Клименко А.А. ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	133
Голомб В.В., Поляков І.А. КЛАСИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМНИЦТВО	135
Голомб В.В., Сластьон В.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ БІЗНЕС АНАЛІТИКИ	137
Прус Ю.О. СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ	139
Ткаченко Є.Ю., Зінченко В.В. ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	141

маркетингових кампаній; забезпечення прозорості грошових потоків, валового прибутку та операційних витрат; збір відомостей про співробітників та перспективи для оптимізації hr-процесів та підбору персоналу; відстеження тенденцій у сфері постачання запасних частин/матеріалів та ефективності роботи постачальників; прогнозування доходів та операцій; оптимізація штатної чисельності контакт-центрів та пунктів ремонту; отримання уявлення про цілісну діяльність підприємства; визначення нових можливостей та моделей отримання доходу.

Таким чином, бізнес-аналітика стає визначальним інструментом для підприємств, спрямованим на забезпечення єдності інформаційного середовища та покращення управлінських рішень; відкриває нові можливості для стратегічного розвитку підприємства, змінює спосіб взаємодії компанії з даними, роблячи їх більш адаптивними та конкурентоспроможними.

Література

1. Пуцентейло П., Довбуш А., Бінчаровська Т., Гомотюк В. Сучасні технології бізнес-аналітики як інструмент для підвищення бізнес-комунікацій компанії. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Випуск 1-2. С. 29-40. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2022.01-02.029>.

2. Пономаренко І. В. Бізнес-аналітика як ефективний інструмент обробки даних. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2020. № 23. С. 64-70.

УДК 332.72

Прус Ю.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

Ринок землі, включаючи головним чином, продаж та оренду землі, відіграє важливу роль у досягненні ефективного і стійкого управління землею та сільськогосподарським розвитком. Особливо це важливо для суспільств, де такі ринки недосконалі та знаходяться на стадії становлення, що характерно для України. Ринок землі впливає на різні типи інвестицій у землю та практики управління, урожайність і якість землі, адже ефективний ринок землі є основою спроможності банків та інших фінансових організацій позичати гроші, а землекористувачів – їх інвестувати.

Проблемам формування та функціонування ринку купівлі та оренди землі в Україні присвячено праці Данкевича В.Є., Кошеля А.О., Мартина А.Г., Пруса Ю.О., Шарія Г.І. та інших. На сьогодні стан та пріоритети розвитку ринку земель

сільськогосподарського призначення залишаються у центрі уваги науковців і практиків. Головні причини – необхідність постійного моніторингу стану земельних відносин, їх впливу на розвиток і результативність агробізнесу та сільських територій, а також наявність негативів, пов'язаних з російською агресією, що відображається на обсягах виробництва, рівні цін на сільськогосподарську продукцію, якості ґрунтів, інвестиційних можливостях тощо. Все це вимагає осмислення, аналізу та розробки оптимальних шляхів розвитку земельних відносин в аграрній сфері України.

Ряд положень законодавчих актів, прийнятих в 2021 році з метою завершення земельної реформи, розпочатої Україною ще 30 років тому, вступають в силу через певний період. Так, з 01.01.2024 року власники земельних ділянок для товарного сільськогосподарського виробництва зможуть їх відчужувати юридичним особам шляхом продажу, обміну та укладання договору ренти. Максимальна площа, яка може бути у власності юридичної особи (крім банків) – 10 тис. га.

Водночас, з 01.01.2024 року загальна площа земельних ділянок сільськогосподарського призначення у власності громадянина України також не може перевищувати 10 тис. га. Для фізичної особи при підрахунку загальної площі будуть враховуватися і ділянки, що належать їй особисто, і площа ділянки, яка визначається як частка в корпоративних правах юридичної особи, яка має у власності земельну ділянку. Законодавчо передбачений також контроль за походженням коштів у покупця.

Але внаслідок війни агропідприємства другий рік поспіль працюють зі збитками, на що впливають заблоковані порти, логістичні проблеми та низькі ціни на продукцію. Агресор й надалі атакує склади аграрних підприємств, знищує зернові елеватори і порти. Це викликає занепокоєння у представників малого та середнього аграрного бізнесу, які не мають коштів на купівлю землі та не можуть залучити на це кредити, а отже будуть відрізані від можливості придбати землю.

Всеукраїнська аграрна рада наголошує, що збільшення ліміту купівлі зі 100 га до 10 тис. га призведе до скупівлі землі за безцінь олігархами та корупціонерами, тому закликає залишити до закінчення війни та ще на два роки після перемоги чинний ліміт на купівлю у 100 гектарів землі в «одні руки» як для юридичних, так і для фізичних осіб.

Звісно, існує певна небезпека нестачі коштів на купівлю земельних ділянок, особливо для малих господарств, які, навіть маючи, як орендарі, право першочергової купівлі, не зможуть ним скористатися. Проте з 01.07.2021 року при можливостях власникам аграрних підприємств як фізичним особам купляти по 100 га на жовтень 2023 року було придбано 396 тис. га, що становить близько 1,5 % від загальної площі земельних «паїв». Київська школа економіки наводить дані про середньозважену вартість 1 га сільськогосподарських угідь – 35,9 тис. грн/га. За іншими даними, з початку 2023 року доля транзакцій із зареєстрованою ціною становила лише 18,8 %, що менше, ніж в 2021 році, на 36,2 пункти.

При цьому у 60% випадків, коли ціна ділянки була зазначена, вона знаходилась на мінімально можливому рівні, тобто на рівні нормативної грошової оцінки – в середньому 27,5 тис. грн/га. Очевидно, середня ціна 1 га сільськогосподарських угідь є не досить надійною. Проте ми можемо отримати уявлення про величину необхідних коштів на купівлю масиву орендованих земель. При площі 500 га на одне підприємство вона становитиме 14-18 млн. грн, що становить не більше двох річних середніх прибутків, які отримували аграрії до 2022 року.

Для більш надійної оцінки ринку землі необхідно, щоб запрацювала Система публічного моніторингу земельних відносин, порядок здійснення якого затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 року № 474.

Література

1. Кошиль А.О. Формування системи масової оцінки земель в Україні : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.06. Київ, 2012. 494 с.
2. Мартин А.Г. Регулювання ринку земель в Україні : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.06. Київ, 2013. 403 с.
3. Прус Ю.О. Оренда землі та напрямки її розвитку в сільськогосподарських підприємствах : дис. ... к-та екон. наук : 08.00.04. Харків, 2012. 292 с.
4. Шарий Г.І. О. Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.06. Львів, 2017. 400 с.

УДК 504.064

Ткаченко С.Ю., к.е.н., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

Зінченко В.В., аспірант 3 року навчання спеціальності 073 «Менеджмент» Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання, охорона навколишнього середовища є проблемою, до якої прикута увага суспільства. Актуальність проблеми збільшується поряд із зростанням світових обсягів виробництва та накопиченням виробничих відходів у природному середовищі. Сьогодні вирішення цієї проблеми забезпечується переважно використанням технічних та технологічних можливостей. Ці засоби можуть забезпечити певне поліпшення стану навколишнього середовища, та зменшити негативний вплив на природне середовище окремих підприємств. Але їх недостатньо для вирішення проблеми забруднення в цілому по регіону чи країні.

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

«Сучасні виклики та напрями вдосконалення в економічній та технічній
наукових сферах»

5-6 грудня 2023 р.

Коректор: Макаренко А. П.